

ΣΤ. ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Δημοτικές εκλογές - Έννοια άκυρου ψηφοδέλιου

ΣτΕ 679/2008 Τμ. Γ΄

Πρόεδρος: Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος ΣτΕ
Εισηγητής: Γ. Ποταμιάς, Σύμβουλος Επικρατείας
Δικηγόροι: Γ. Σωτηρέλης, Ι. Παπακωνσταντίνου

Πρέπει να θεωρείται, καταρχήν, άκυρο το ψηφοδέλτιο που βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά. Είναι δυνατόν όμως, κατ' εξαίρεση, η εφορευτική επιτροπή, αρχικά, και το δικαστήριο της ουσίας, στη συνέχεια, να θεωρήσουν ένα ψηφοδέλτιο ως έγκυρο, μολονότι αυτό βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, όταν, ενόψει των συγκεκριμένων συνθηκών, δύναται να συναχθεί, ως σαφής και αναμφίβολη, η βούληση του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ συγκεκριμένου συνδυασμού (αντίθ. μειοψ.).

Διατάξεις: άρθρα 52, 102 παρ. 2 Συντ., 45 [παρ. 1] Ν 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων)

[...] 2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η αναίρεση της υπ' αριθμ. 375/2006 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου ..., με την οποία έγινε δεκτή ένσταση του αναιρεσιβλήτου, υποψηφίου δημάρχου με το συνδυασμό «Ν. Π.» και τροποποιήθηκε ο από 24.10.2006 πίνακας αποτελεσμάτων του Πρωτοδικείου ... κατά τις επαναληπτικές δημοτικές εκλογές της 22.10.2006 στο Δήμο Δ. Υ. του Νομού Κ. και ορίστηκε ότι ο συνδυασμός του αναιρεσιβλήτου «...» έλαβε 1.359 ψήφους ισοψηφώντας με το συνδυασμό «Ν. Π.» του αναιρεσιβλήτου. Με την ίδια απόφαση απορρίφθηκε και η αντένσταση του αναιρεσιβλήτου κατά του αυτού, ως άνω, πίνακα αποτελεσμάτων.

3. Επειδή, στο άρθρο 42 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν 3463/2006 (φ. Α, 114/8.6.2006) ορίζεται ότι: «1. Τα ψηφοδέλτια κατασκευάζονται από λευκό χαρτί. 2. Τα ψηφοδέλτια, για όλη την επικράτεια, έχουν σχήμα ορθογώνιο. Οι διαστάσεις των ψηφοδελτίων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η εκτύπωση των εντύπων ψηφοδελτίων πρέπει να είναι με μαύρη απόχρωση». Περαιτέρω, στο άρθρο 44 του ίδιου Κώδικα,

ορίζεται ότι, «1. Στο επάνω μέρος όλων των ψηφοδελτίων σημειώνονται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, που έχουν τυχόν δηλωθεί, και κάτω από αυτά τα ονόματα των υποψηφίων κατά το άρθρο 35 ... 2. Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται, και αν γίνουν, έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδελτίου. 3. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής αποχρώσεως δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου ... 4. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδελτίου ελέγχεται, σύμφωνα με τη διάταξη της περιπτώσεως γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 45 ...». Εξάλλου, στο άρθρο 45 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «1. Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας κατά την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν κατά τρόπο εμφανή από αυτά που ορίζει η απόφαση που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 42. β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει κατά τρόπο εμφανή από αυτό που ορίζεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 42. γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του επόμενου άρθρου».

4. Επειδή, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 45 παρ. 1 περ. δ΄ του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ενόψει και της συνταγματικής τάξεως εγγυήσεως (άρθρα 52 και 102 παρ. 2 Συντ.) περί της ελεύθερης και ανόθευτης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης, ως έκφρασης της λαϊκής κυριαρχίας, από την οποία απορρέει ο σεβασμός της αληθινής βούλησης του εκλογέα, όπως εκδηλώθηκε κατά την ψηφοφορία, πρέπει μεν να θεωρείται, καταρχήν, άκυρο το ψηφοδέλτιο που βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά, δύναται όμως, κατ' εξαίρεση, η εφορευτική επιτροπή, αρχικά, και το δικαστήριο της ουσίας, στη συνέχεια, να θεωρήσει ένα ψηφοδέλτιο ως έγκυρο, μολονότι αυτό βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, όταν, ενόψει των συγκεκριμένων συνθηκών, δύναται να συναχθεί, ως σαφής και αναμφίβολη, η βούληση του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ συγκεκριμένου συνδυασμού. Κατά τη γνώμη όμως του Συμβούλου Γ. Ποταμιά από την απόλυτη διατύπωση της επιμάχου διατάξεως συνάγεται ότι στην προαναφερόμενη περίπτωση

δεν καταλείπεται ευχέρεια στο δικαστήριο της ουσίας να εκτιμήσει διαφορετικά αλλά δεσμεύεται να θεωρήσει άκυρο το ψηφοδέλτιο που βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, διότι στην περίπτωση αυτή ο νομοθέτης θεωρεί ότι δεν εκφράζεται εγκύτως η δήλωση βουλήσεως του εκλογέα και δεν υπάρχει στάδιο ερμηνείας μη εγκύρου βουλήσεως.

5. Επειδή, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά την επαναληπτική ψηφοφορία της 22.10.2006 για την ανάδειξη των δημοτικών αρχών στο Δήμο Δ. Υ. του Νομού ... έλαβαν μέρος ο συνδυασμός «...» με υποψήφιο δήμαρχο τον αναιρεσεύοντα ο οποίος έλαβε 1.361 ψήφους και ο συνδυασμός «Ν. Π.» με υποψήφιο δήμαρχο τον αναιρεσιβλήτο, ο οποίος έλαβε 1.359 ψήφους. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγινε δεκτή ένσταση του αναιρεσιβλήτου κατά του από 24.10.2006 πίνακα αποτελεσμάτων του Πρωτοδικείου ... και απορρίφθηκε αντένσταση του αναιρεσεύοντος. Ειδικότερα, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 45 παρ. 1 περ. δ' του ΚΔΚ, δέχθηκε ότι όταν ένα ψηφοδέλτιο βρίσκεται στον ίδιο φάκελο με ένα ακόμη ψηφοδέλτιο του ίδιου συνδυασμού τότε το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο για τον λόγο ότι δεν είναι σαφές και αναμφίβολο ποια είναι η εκλογική βούληση του συγκεκριμένου ψηφοφόρου χωρίς να καταλείπεται στην οικεία Εφορευτική Επιτροπή ή το αρμόδιο δικαστήριο περιθώριο διαφορετικής κρίσεως σε σχέση με την ακυρότητά του, η οποία επιβάλλεται εκ του νόμου. Περαιτέρω, το δικάσαν δικαστήριο δέχθηκε ότι στο ... εκλογικό τμήμα του Δήμου Δ. Υ. βρέθηκαν σε δύο φακέλους δύο διπλά ψηφοδέλτια, τα υπ' αριθμ. 280 και 281 του συνδυασμού «...», θεωρήθηκαν από την Εφορευτική Επιτροπή έγκυρα και προσμετρήθηκαν υπέρ του συνδυασμού αυτού. Το δικάσαν δικαστήριο, με βάση τις προαναφερόμενες σκέψεις ως προς την ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 45 παρ. 1 περ. δ' του ΚΔΚ, έκρινε ότι τα υπ' αριθμ. 280 και 281 ψηφοδέλτια του ... εκλογικού τμήματος, τα οποία βρέθηκαν εντός εκλογικού φακέλου με δύο όμοια ψηφοδέλτια του ίδιου συνδυασμού «...» είναι άκυρα, τροποποίησε τον πίνακα αποτελεσμάτων και όρισε ότι ο συνδυασμός αυτός έλαβε, στο σύνολο των εκλογικών τμημάτων του Δήμου 1.359 ψήφους, όσους δηλαδή και ο συνδυασμός «Ν.Π.» του αναιρεσιβλήτου. Περαιτέρω δε, απέρριψε ως αλυσιτελές το αίτημα των διαδίκων περί εξετάσεως μαρτύρων για τη διαπίστωση των ιδιαίτερων συνθηκών χορήγησης των δύο επίμαχων ψηφοδελτίων. Κρίνοντας όμως η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι όταν ένα ψηφοδέλτιο βρίσκεται στον ίδιο φάκελο με ένα ακόμη ψηφοδέλτιο του ίδιου ή άλλου συνδυασμού είναι κατά νόμο, σε κάθε περίπτωση, άκυρο και δεν καταλείπεται στην Εφορευτική Επιτροπή ή το αρμόδιο δικαστήριο κανένα

περιθώριο διαφορετικής κρίσεως έσφαλε και πρέπει για τον λόγο αυτό, που προβάλλεται βάσιμα με την κρινόμενη αίτηση, αυτή να γίνει δεκτή, να ανααιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, η δε υπόθεση, που χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό, να παραπεμφθεί στο ίδιο διοικητικό πρωτοδικείο προς περαιτέρω κρίση. Κατά τη γνώμη όμως του Συμβούλου Γ. Ποταμιά ο ως άνω λόγος είναι αβάσιμος και η κρινόμενη αίτηση είναι απορριπτέα στο σύνολό της.

[Δέχεται την κρινόμενη αίτηση.]

Παρατηρήσεις

I. Η σχολιαζόμενη απόφαση πραγματεύεται ένα θέμα, το οποίο σε κάθε εκλογική αναμέτρηση απασχολεί ιδιαίτερα τόσο τις εφορευτικές επιτροπές όσο και τα διοικητικά δικαστήρια, τα οποία τελικά καλούνται να αποφανθούν περί της ακυρότητας ή μη ψηφοδελητίων. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις οι αποφάσεις αυτές των δικαστηρίων κρίνουν το τελικό εκλογικό αποτέλεσμα, είτε για κάποιον συνδυασμό είτε για κάποιον υποψήφιο. Επί των εκατοντάδων προσφυγών, η οριστική απόφαση για το αν τελικά ένα ψηφοδέλτιο είναι έγκυρο ή άκυρο, δεν είναι πάντα τόσο ευκρινής και δεν αποφεύγει ποτέ τον κίνδυνο να θεωρηθεί κατευθυνόμενη, ανάλογα με το αποτέλεσμα που κάθε φορά διακυβεύεται.

Εν προκειμένω, η απόφαση (που ασχολήθηκε με τις δημοτικές εκλογές του 2006) δέχθηκε ότι ένα ψηφοδέλτιο μπορεί να θεωρηθεί έγκυρο, ακόμα και αν βρέθηκε στον ίδιο φάκελο με άλλο ή άλλα ψηφοδέλτια (ανεξαρτήτως αν είναι έγκυρα ή άκυρα) του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού, εφόσον συντρέχει η απαραίτητη προϋπόθεση ότι μπορεί να συναχθεί σαφής και αναμφίβοη βούληση του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ συγκεκριμένου συνδυασμού. Με τον τρόπο αυτόν, το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε κατά πλησιοψηφία την αντίθετη απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου, επειδή το τελευταίο έκρινε ότι ένα τέτοιο ψηφοδέλτιο είναι σε κάθε περίπτωση άκυρο και δεν καταλείπεται στην Εφορευτική Επιτροπή ή το αρμόδιο δικαστήριο κανένα περιθώριο διαφορετικής κρίσης.

II. Στο άρθρο 42 του Ν 3463/2006 («Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων») προσδιορίζονται με λεπτομερή περιγραφή οι ιδιότητες των ψηφοδελητίων των υποψηφίων συνδυασμών (σχήμα, διαστάσεις, μέγεθος κ.λπ.), ενώ στο άρθρο 44 του ίδιου Νόμου προσδιορίζεται ο τρόπος σταυροδοσίας επί των ψηφοδελητίων. Περαιτέρω, στο άρθρο 45 ορίζεται ότι: «1. Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου¹, το ψηφο-

1. «Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται και αν γίνουν, έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδελητίου», άρθρο 44 παρ. 2 του Ν 3463/2006.

δέλτιο είναι άκυρο μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν κατά τρόπο εμφανή..., β) αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει κατά τρόπο εμφανή..., γ) αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο εμφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας, δ) **αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και ε) αν βρεθεί μέσα σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος...**».

Από τη διατύπωση του άρθρου αυτού, είναι σαφές ότι **ο νομοθέτης θέλησε να περιορίσει** κατά το δυνατόν τις περιπτώσεις εκείνες, κατά τις οποίες ένα ψηφοδέλτιο θα χαρακτηριστεί άκυρο και δεν θα προσμετρηθεί στο εκλογικό αποτέλεσμα. Η απαρίθμηση των λόγων ακυρότητας των ψηφοδελτίων είναι **αποκλειστική**. Και τούτο, διότι επιθυμία του νομοθέτη είναι να προστατεύσει και να διασφαλίσει την αληθινή έκφραση της βούλησης του εκλογέα, περιφρουρώντας όμως ταυτόχρονα τη μυστικότητα της ψηφοφορίας, όπως το Σύνταγμα επιτάσσει.

Παρά το γεγονός ότι ο νόμος ορίζει ένα στενό πλαίσιο, εντός του οποίου ένα ψηφοδέλτιο κρίνεται άκυρο, η περιπτώσιολογία ψηφοδελτίων αμφισβητούμενης εγκυρότητας, η οποία έχει εξεταστεί από τα δικαστήρια σε όλες τις εκλογικές διαδικασίες, είναι εξαιρετικά μακροσκελής και δυσχερής να κατηγοριοποιηθεί. Αυτό συμβαίνει, καθώς **η κρίση για την εγκυρότητα κάθε ψηφοδέλτιου είναι αυτοτελής** και κρίνεται στη συγκεκριμένη κάθε φορά περίπτωση. Η νομολογία παγίως δέχεται ότι **κριτήριο** για να κριθεί αν στη συγκεκριμένη περίπτωση το σημείο ή ο σταυρός αποτελεί διακριτικό γνώρισμα, είναι τα **διδάγματα της λογικής και της κοινής πείρας**, λαμβάνοντας υπόψη τις **εκάστοτε συνθήκες**, υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου, τη θέση του, τον τρόπο χάραξης, το πάχος ή το χρώμα του όταν πρόκειται για σταυρούς προτίμησης, **προκειμένου να συναχθεί η τυχαιά ή σκόπιμη θέση του στο ψηφοδέλτιο**².

Μάλιστα, γίνεται παγίως δεκτό ότι **η επί της ουσίας κρίση** αυτή του Διοικητικού Δικαστηρίου, **αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά** περί του διακριτικού γνωρίσματος, **δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο**, εφόσον βέβαια είναι επαρκώς και νομίμως αιτιολογημένη³. Η επαρκής αιτιολογία περιλαμβάνει την εναρμονισμένη με τους κανόνες της λογικής και τα διδάγματα της κοινής πείρας αιτιο-

λόγηση της απόφασης επί των διακριτικών γνωρισμάτων, τα οποία θα πρέπει να περιγράφονται με σαφήνεια⁴.

III. Η σχολιαζόμενη απόφαση, σε αντίθεση με τη μέχρι τώρα τάση της νομολογίας να θεωρεί κατά τεκμήριο άκυρα τα ψηφοδέλτια που βρέθηκαν στον ίδιο φάκελο περισσότερα του ενός, έρχεται να εφαρμόσει την αυτοτελή εξέταση της εγκυρότητας των ψηφοδελτίων και στις περιπτώσεις αυτές. Όμως, είναι πράγματι ιδιαίτερα δυσχερής ο καθορισμός της αληθούς βουλήσεως του εκλογέα, στην περίπτωση κατά την οποία μέσα στο φάκελο βρεθούν περισσότερα του ενός ψηφοδέλτια, ενώ επιπλέον ο νομοθέτης ρητά θέλησε να προσδιορίσει τα ψηφοδέλτια αυτά ως άκυρα.

Το σκεπτικό της σχολιαζόμενης απόφασης θεωρεί, ότι ενόψει της συνταγματικής εγγύησης περί της ελεύθερης και ανόθευτης εκδήλωσης της λαϊκής θέλησης⁵, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, από την οποία απορρέει ο σεβασμός της αληθινής βούλησης του εκλογέα, όπως εκδηλώθηκε κατά την ψηφοφορία, πρέπει μεν να θεωρείται **καταρχήν άκυρο** το ψηφοδέλτιο που βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά. Δύναται όμως **κατ' εξαίρεση**, η εφορευτική επιτροπή αρχικά, το δικαστήριο της ουσίας στη συνέχεια, να θεωρήσει ένα ψηφοδέλτιο **ως έγκυρο**, μολονότι αυτό βρέθηκε στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια, όταν ενόψει των συγκεκριμένων συνθηκών, δύναται να συναχθεί ως σαφής και αναμφίβολη η βούληση του εκλογέα να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ συγκεκριμένου συνδυασμού.

Η αντίθετη μειοψηφία της απόφασης, διαπιστώνει ότι **από την απόλυτη διατύπωση της επίμαχης διάταξης**, συνάγεται ότι στην περίπτωση αυτή, **δεν καταλείπεται ευχέρεια** στο δικαστήριο της ουσίας να εκτιμήσει διαφορετικά. Αντίθετα, το δικαστήριο **δεσμεύεται να θεωρήσει άκυρο το ψηφοδέλτιο αυτό**, διότι στην περίπτωση αυτήν ο νομοθέτης θεωρεί ότι δεν εκφράζεται εγκύρως η δήλωση βουλήσεως του εκλογέα και δεν υπάρχει στάδιο ερμηνείας μη εγκύρου βουλήσεως.

IV. Η άποψη της πλειοψηφίας της σχολιαζόμενης απόφασης είναι δύσκολο να κατανοηθεί, δεδομένης της διατύπωσης της σχετικής διάταξης. Διότι ναι μεν ο νομοθέτης θέλησε να διασφαλίσει την ελεύθερη βούληση του εκλογέα και για τον λόγο αυτόν, **περιορίσε τις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνεται άκυρο ένα ψηφοδέλτιο**, όμως είναι αμφίβολο πώς μπορεί να διασφαλιστεί η ορθή ερμηνεία της βούλησης του εκλογέα, στην περίπτωση όπου μέσα στον φάκελο έχουν τεθεί περισσότερα του

2. ΣτΕ 412/2008 ΤΝΠ ΔΣΑ.

3. ΣτΕ 412/2008 ΔΣΑ, ΣτΕ 2337/2008 ΝΟΜΟΣ, ΣτΕ 1406/2007 ΝΟΜΟΣ.

4. ΣτΕ 2037/2007 ΝΟΜΟΣ.

5. Άρθρο 52 Συντ. σε συνδυασμό με άρθρο 102 παρ. 2 Συντ., σχετικά με τις εκλογές στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ενός ψηφοδέλτια⁶. Αλλήωστε, στην περίπτωση αυτήν, επαρκής αιτιολογία ακύρωσης του ψηφοδελητίου, θα έπρεπε να είναι μόνη η διαπίστωση από το αρμόδιο δικαστήριο της ύπαρξης περισσότερων ψηφοδελητίων στον ίδιο φάκελο⁷, όπως δηλαδή προσδιορίζεται στη διάταξη του άρθρου 45 του Ν 3463/2006. Εφόσον σκοπός της διάταξης αυτής είναι ο αποκλεισμός της έκφρασης από τον εκλογέα περισσότερων της μίας προτιμήσεων, στην περίπτωση κατά την οποία ευρίσκονται περισσότερα του ενός ψηφοδέλτια στον ίδιο φάκελο, δεν μπορεί να καταστεί σαφές και πέραν κάθε αμφιβολίας ότι η βούληση του εκλογέα δεν ήταν η έγκυρη συνταγματικά αποδοκιμασία όλων των κατεχομένων στις εκλογές υποψηφίων ή συνδυασμών, αλλά αντίθετα η ενσυνείδητη επιλογή ενός εκ των ψηφοδελητίων που ανευρέθησαν στον ίδιο φάκελο.

Έβελυν Ε. Αθανασοπούλου,
Δικηγόρος

Ζ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Ιατροί - Διορισμός σε δεύτερη θέση

ΔΕφΤριπ 147/2009 (ακυρωτικός σχηματισμός)

Πρόεδρος: Μ. Καμπίτη - Ορφανόγιαννη, Πρόεδρος Εφετών ΔΔ
Εισηγήτρια: Μ. Κάτρη, Εφέτης ΔΔ
Δικηγόρος: Σ. Μαρινάκος - Καλαϊτζίδης

Από τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 23 του Ν 2519/1997, με την οποία θεσπίζεται, ως οιονεί κύρωση η απαγόρευση υποβολής υποψηφιότητας επί μία διετία στον ιατρό, ο οποίος δεν αποδέχθηκε το διορισμό του ή παραιτήθηκε πριν από τη συμπλήρωση ενός έτους υπηρεσίας, συνάγεται ότι η κρίσιμη διετία άρχεται από την ανακοίνωση του διορισμού του ιατρού με έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας και την παρέλευση της εικοσαήμερης προθεσμίας που τάσσεται με αυτό για ορκωμοσία και ανάληψη υπηρεσίας. Από αυτό παρέπεται ότι ιατρός που θέτει υποψηφιότητα για την κατάληψη ομοιόβαθμης θέσης κλάδου ΕΣΥ πριν από την παραλαβή της ανακοίνωσης διορισμού του σε άλλη θέση, νόμιμα δεν υποβάλλει υποψηφιότητα για άλλη ομοιόβαθμη θέση, πλην όμως μη νόμιμα εγγράφεται στην κατάσταση επιλογής ως διοριστέος στη δεύτερη θέση, εφόσον η εγγραφή αυτή γίνεται σε χρόνο που σε αυτόν έχει ήδη ανακοινωθεί η απόφαση διορισμού του σε άλλη θέση.

6. ΣτΕ 1853/2000 ΝΟΜΟΣ.

7. ΣτΕ 2037/2007 ΝΟΜΟΣ.

Διατάξεις: άρθρα 19, 49 [παρ.2] ΠΔ 18/1989, 23 [παρ.1, 6, 7] Ν 2519/1997

1. Επειδή με την κρινόμενη αίτηση, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (4238172 και 3138586/29.4.2008 ειδικά έντυπα παραβόλου) η αιτούσα ζητεί, καθ' ερμηνεία του δικογράφου, να ακυρωθεί η σιωπηρή απόρριψη της 48023/7.4.2008 αίτησης θεραπείας - ένστασης κατά της από 12.3.2008 κατάστασης επιλογής ιατρών υπηρεσίας υπαίθρου. Η κατάσταση αυτή οριστικοποιήθηκε με την από 4.4.2008 κατάσταση επιλογής αγροτικών ιατρών της 12.3.2008, με την οποία ανακηρύχθηκε ως επιτυχούσα και συνεπώς διοριστέα γενική ιατρός στο Κέντρο Υγείας ... η Ε. Φ. αντί της αιτούσας, η οποία κατέλαβε τη δεύτερη θέση.

2. Επειδή, στην παρ. 2 του άρθρου 49 του ΠΔ 18/1989 (ΦΕΚ Α' 8) ορίζονται τα εξής: «Η παρέμβαση ασκείται επί ποινή απαράδεκτου με δικόγραφο που κατατίθεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19 παρ. 1 του παρόντος και κοινοποιείται με επιμέλεια του παρεμβαίνοντος ...». Στο δε άρθρο 19 ορίζεται ότι: «1. Η κατάθεση του δικογράφου γίνεται με την παράδοση του πρωτοτύπου στη γραμματεία και την άμεση καταχώριση, κατά τη χρονολογία και τη σειρά που παραδίδεται, σε ειδικό βιβλίο στο οποίο υπογράφει ο καταθέτης. 2 ... 6 ...». Στην προκειμένη περίπτωση περιήλθε στο δικαστήριο ταχυδρομικώς την 8.9.2008 «υπόμνημα» της Ε. Φ., στην οποία έγινε ανακοίνωση της δίκης (βλ. το από 24.6.2008 αποδεικτικό επίδοσης), υπέρ του κύριου της προσβαλλόμενης πράξης. Το εν λόγω υπόμνημα όμως, εφόσον αυτή δεν είναι κυρία διάδικος, θεωρείται ως παρέμβαση η οποία είναι απαράδεκτη, εφόσον ασκήθηκε ταχυδρομικώς και όχι δια καταθέσεως του σχετικού δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου, όπως αξιώνουν οι παραπάνω διατάξεις του ΠΔ 18/1989.

3. Επειδή στο άρθρο 23 παρ. 1, 5, 6 και 7 του Ν 2519/1997 (ΦΕΚ Α' 165) ορίζεται ότι: «1. Σε κενές θέσεις γιατρών με βαθμό επιμελητή ΕΣΥ σε νοσοκομεία εκτός Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα σε νησιωτικές και προβληματικές περιοχές, κατά τη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 27 του νόμου 1397/1983, μπορεί με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, μετά από γνώμη του ΔΣ του νοσοκομείου, αφού προκηρυχθούν και δεν υπάρχουν υποψήφιοι για την κάλυψη τους, να προσλαμβάνονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου γιατροί με ειδικότητα αντίστοιχη της κενής θέσης. Οι συμβάσεις αυτές δεν μπορεί να είναι διάρκειας μεγαλύτερης του ενός (1) έτους. Κατά προτεραιότητα η σύμβαση συνάπτεται με γιατρούς που έχουν εγγραφεί στους καταλόγους ανεργίας του ΟΑΕΔ. Οι προσλαμβανόμενοι είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. 5. Γιατροί που υποβάλλουν υποψηφιότητα και κρίνονται διοριστέοι σε θέση του κλάδου γιατρών ΕΣΥ, εφόσον δεν αποδεχθούν